

KRONIKA NAUKOWA

**Sprawozdanie z XIV Międzynarodowej Polsko-
-Rosyjskiej Konferencji Naukowej pt. *Podręczniki
jako narzędzie kształtowania świadomości
narodowej, Łódź, 28 czerwca 2016 roku***

Dnia 28 czerwca 2016 r. w Łodzi odbyła się już XIV Międzynarodowa Polsko-Rosyjska Konferencja Naukowa pt. *Podręczniki jako narzędzie kształtowania świadomości narodowej*, która tym razem została zorganizowana przez Wyższą Szkołę Biznesu i Nauk o Zdrowiu (WSzBiNoZ) w Łodzi (sfinansowała ona koszty organizacji konferencji, wyżywienia uczestników oraz pobytu gości z Azerbejdżanu, Słowacji i Ukrainy), Uniwersytet Łódzki (UŁ; Wydział Filozoficzno-Historyczny pokrył koszty pobytu gości z Rosji) oraz Państwowy Uniwersytet Moskiewski im. M.W. Łomonosowa (MGU). Ponadto w obradach wzięli udział pracownicy naukowcy z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Skierniewicach (PWSZ), Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi (UNS), Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach (SSzW), Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach Filii w Piotrkowie Trybunalskim (UJK), Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie, Akademii Humanistycznej im. A. Gieysztor w Pułtusku, Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie, Narodowego Uniwersytetu w Doniecku (NU), Międzyregionalnej Akademii Zarządzania Personalem, Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Charkowie (NUP), Uniwersytetu Preszowskiego, Narodowego Uniwersytetu Lotnictwa w Kijowie (NUL), Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki (NUTSz).

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała rektor WSzBiNoZ, prof. Teresa Janicka-Panek, która serdecznie powitała wszystkich zebranych, zwłaszcza gości z zagranicy, oraz podkreśliła rangę wychowania patriotycznego młodych przedstawicieli narodów. Zaznaczyła, że ważną rolę w tym procesie na różnych etapach

kształcenia odgrywali i odgrywają nauczyciele i podręczniki szkolne, jakimi posługują się oni w trakcie nauczania i wychowania.

Następnie prof. Giennadij Matwiejew (MGU) omówił dotychczasową współpracę łódzkich i moskiewskich pracowników nauki, która została zapoczątkowana w 1989 r. podpisaniem umowy historyków UŁ z MGU, a następnie w 2000 r. rozszerzona na pozostałe dziedziny naukowe występujące w obu uniwersytetach. Takie spotkania naukowe odbywają się co dwa lata na przemian w Łodzi i w Moskwie, a biorą w nich udział naukowcy z różnych ośrodków – nie tylko polskich i rosyjskich, lecz także z innych krajów.

Inauguracyjne posiedzenie plenarne rozpoczął referat rektor prof. Teresy Janickiej-Panek, w którym przedstawiła ona dawne i współczesne podręczniki edukacji wczesnoszkolnej w kontekście wychowania społeczno-etycznego młodych uczniów. Z kolei prof. Giennadij Matwiejew omówił kształtowanie świadomości patriotycznej w programie nauczania historii Rosji w klasach 10–11.

W sumie w trakcie konferencji wygłoszono 30 referatów (w tym 17 przez gości zagranicznych), w sesji plenarnej oraz w dwóch sekcjach: historycznej i pedagogicznej. W trakcie obrad pierwszej sekcji interesujące było wystąpienie dr. hab. Janusza Budzińskiego (UJK) zatytułowane *Narodowa Demokracja o kształtowaniu świadomości narodowej w świetle polskich podręczników akademickich*. Następnie dr Ewa Wiśniewska (UŁ) przybliżyła sylwetkę Onufrego Kopczyńskiego, który był autorem pierwszego podręcznika gramatyki języka polskiego. Z dużym zainteresowaniem wysłuchano referatu mgr Darii Pydonenko (NU) o kształtowaniu świadomości narodowej we współczesnych ukraińskich podręcznikach historii. Dr Konrad Jędrzejczyk (UNS) omówił publikację Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego „Metodyka wycieczek krajoznawczych”, wydaną w Warszawie w 1909 r. jako naukowy przewodnik poznawania ziem polskich dla instruktorów i młodzieży. Z kolei prof. Svitlana Trokhymivna Zolotukhina (NUP) przedstawiła potencjał edukacyjny podręczników w aspekcie historycznym i pedagogicznym.

W sekcji drugiej najciekawszymi wystąpieniami były te autorstwa: dr. Zbigniewa Sitkowskiego (SSzW) o świadomości i tradycji narodowej jako nośniku wartości humanistycznych w pedagogice XXI wieku, dr Grażyny Cęcelek (PWSZ) o podręczniku szkolnym jako podstawowym narzędziu pracy nauczyciela i ucznia w obszarze zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej, dr. Wojciecha Welskopa (WSzBiNoZ) o ewolucji podręczników szkolnych w kontekście

kształtowania kompetencji społecznych uczniów, prof. Svitlany Mykolaviny Lobody (NUL) o podręczniku elektronicznym jako sposobie kultywowania ideologicznych postaw przyszłych specjalistów technologii IT oraz mgr Aliny Sergiivnej Paukovej (NUTSz), która przedstawiła materiały z zakresu edukacji medialnej jako środka w procesie rozwoju świadomości narodowej i krytycznego myślenia dzieci w USA.

Konferencję zakończyła dyskusja na sesji plenarnej podsumowująca obrady, a także zaproszenie referentów przez prof. G. Matwiejewa za dwa lata do Moskwy.

DOROTA WIŚNIEWSKA-JÓŹWIAK
UNIwersytet Łódzki*

---

* Wydział Prawa i Administracji, Katedra Badań nad Rozwojem Państwa i Prawa.